



**К.С. Безгін  
І.В. Гришина  
В.В. Ушкальов**

**УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ  
СТВОРЕННЯ ЦІННОСТІ  
НА ПІДПРИЄМСТВІ:  
ЛЮДСЬКИЙ ФАКТОР**

УДК 658.012.23

ББК 65.290-2

Б 39

*Рекомендовано до видання рішенням вченої ради  
економічного факультету Донецького національного університету  
(Протокол №7 від 18.03.2011 р.)*

**Рецензенти:**

- Шемасва Л.Г.** – докт. екон. наук, завідувач відділу інноваційної політики і економічної безпеки Інституту проблем національної безпеки при Раді національної безпеки і оборони України (м. Київ);
- Дороніна М.С.** – докт. екон. наук, професор, завідувач кафедри соціології та психології управління Харківського національного економічного університету (м. Харків);
- Білопольський М.Г.** – докт. екон. наук, професор, віце-президент Академії економічних наук України (м. Донецьк).

**Авторський колектив:** Безгін К.С., к.е.н., доцент – загальна редакція, вступ, п. 1.2, 1.3, 4.2, 4.3, висновки; Гришина І.В., к.е.н., доцент – п. 1.1, 4.1; Ушкальов В.В., к.е.н., доцент – вступ, п. 1.4, розділ 2, 3.

**Безгін К.С.**

- Б 39** **Управління процесом створення цінності на підприємстві: людський фактор:** монографія / К.С. Безгін, І.В. Гришина, В.В. Ушкальов. – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2011. – 322 с. (Укр. мов.)

ISBN 978-617-579-323-7

7 85323

Монографія присвячена розвитку теоретичних положень, розробці методичних основ та науково-практичних рекомендацій з управління процесом створення цінності на підприємствах машинобудівної галузі України. У роботі проаналізовано систему категорій і понять, пов'язаних з мотивацією; доповнений і впорядкований перелік методів, факторів та принципів процесу мотивації. На основі аналізу основних підходів до управління підприємством запропоновано суб'єктно-процесний підхід як такий, що найбільш відповідає цілям управління процесом створення цінності на підприємстві. Здійснено якісну та кількісну оцінку якості мотиваційної системи підприємств машинобудівної галузі. Проаналізовано сучасний стан процесів створення цінності на вітчизняних машинобудівних підприємствах, запропоновано використання методу репертуарних решіток для дослідження мотивації розробників нової техніки. Розроблено методичний підхід до створення мотиваційної системи управління; розроблено модель суб'єктно-орієнтованої мотивації розробників нової техніки; запропоновані науково-практичні рекомендації щодо управління мотивацією розробників нової техніки з урахуванням стимулюючого впливу емоційного фактору на підвищення продуктивності праці.

Може бути використана науковими та практичними працівниками, що займаються проблемами менеджменту персоналу та управлінням процесами створення цінності, аспірантами та студентами економічних спеціальностей.

УДК 658.012.23

ББК 65.290-2

© Безгін К.С., Гришина І.В.,  
Ушкальов В.В., 2011

ISBN 978-617-579-323-7

© Вид-во «Ноулідж», 2011

## ЗМІСТ

ВСТУП	5
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ТА МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ СТВОРЕННЯ ЦІННОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ В КОНТЕКСТІ МОТИВАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО АКТИВНОГО ПЕРСОНАЛУ	9
1.1. Сутність і зміст процесу створення мотиваційної системи управління процесом створення цінності	9
1.2. Система категорій і понять, пов'язаних з мотивацією інноваційно активного персоналу підприємства	28
1.3. Особливості процесу створення цінності на підприємствах в контексті їх впливу на мотивацію інноваційно активного персоналу	64
1.4. Теоретичні та практичні передумови суб'єктно-орієнтованої мотивації інноваційно активного персоналу на підприємствах	76
Висновки до розділу 1	94
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСОМ СТВОРЕННЯ ЦІННОСТІ ТА МОТИВАЦІЇ ІННОВАЦІЙНО АКТИВНОГО ПЕРСОНАЛУ НА ПІДПРИЄМСТВАХ УКРАЇНИ	96
2.1. Аналіз сучасного стану управління процесами створення цінності на вітчизняних підприємствах	96
2.2. Оцінка мотивації інноваційно активного персоналу на підприємствах України	117
2.3. Оцінка раціонально-емоційних переваг інноваційно активного персоналу	136
Висновки до розділу 2	152
РОЗДІЛ 3. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ СТВОРЕННЯ МОТИВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПРОМИСЛОВИМ ПІДПРИЄМСТВОМ	156
3.1. Суб'єктно-орієнтований підхід до мотивації інноваційно активного персоналу підприємств	156

3.2. Модель мотивації інноваційно активного персоналу підприємств на основі оцінки ймовірності емоційного впливу мотиваторів на працівника	173
3.3. Науково-практичні рекомендації щодо управління мотивацією інноваційно активного персоналу	195
Висновки до розділу 3	213
<b>РОЗДІЛ 4. МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ІНТЕГРАЦІЇ МОТИВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ В ПРОЦЕСИ СТВОРЕННЯ ЦІННОСТІ НА ПІДПРИЄМСТВІ</b>	<b>216</b>
4.1. Аналіз існуючих інструментів мотиваційних систем управління процесами створення цінності на підприємстві	216
4.2. Методичний підхід до оцінки якості мотиваційної системи управління процесами створення цінності	229
4.3. Методичний підхід до створення мотиваційної системи управління процесами створення цінності	247
Висновки до розділу 4	272
<b>ЗАКЛЮЧЕННЯ</b>	<b>273</b>
<b>ДОДАТКИ</b>	<b>276</b>
<b>СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ</b>	<b>297</b>